

ปัจจุบัน กระทรวงสาธารณสุขไทยได้เปลี่ยนเป้าหมายในการดำเนินกลยุทธ์เพื่อป้องกันเอชไอวี/เอดส์ไปสู่กลุ่มวัยรุ่นและเยาวชน เพราะระยะที่ผ่านมาพบว่าอัตราผู้ติดเชื้อรายใหม่ร้อยละ 10 อยู่ในกลุ่มวัยรุ่นอายุระหว่าง 18 ปีหรือต่ำกว่า ทั้งนี้เพราะวัยรุ่นไทยเริ่มมีเพศสัมพันธ์ในช่วงวัยรุ่นตอนกลาง และมีแนวโน้มชัดเจนที่แสดงถึงอุบัติการณ์ของพฤติกรรมกรรมมีเพศสัมพันธ์ในช่วงอายุน้อยลง ดังนั้นการให้ข้อมูล และความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับเพศศึกษา สุขภาพทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งยวดในการปลูกฝังทัศนคติที่ถูกต้องในกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว อีกทั้งยังถือเป็นการป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อเอชไอวีอย่างยั่งยืนในอนาคต อีกทั้งได้มีการศึกษาที่ยืนยันว่า ช่วงอายุที่เหมาะสมในการเรียนรู้ และได้รับการปลูกฝังทัศนคติและค่านิยมอย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในช่วงระหว่างอายุ 9-10 ปี

ในกระบวนการศึกษาครั้งนี้ ได้มีการนำแนวคิดเกี่ยวกับการทำงานแบบเป็นหุ้นส่วนระหว่างเยาวชนและผู้ใหญ่ในการพัฒนาวิธีการและกลยุทธ์การทำงานในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน โดยหลักสำคัญของการศึกษาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดการทำงานแบบเป็นหุ้นส่วนระหว่างเยาวชนและผู้ใหญ่ ซึ่งถือเป็นหัวใจของการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ การสร้างความร่วมมือ การสร้างเสริมศักยภาพ การเป็นผู้มีความรู้ และการสร้างเสริมพลังอำนาจแก่ทุกภาคีสำคัญที่เกี่ยวข้อง

โปรแกรมการให้ความรู้เรื่องสุขภาพทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์ "เพราะโลกนี้ต้องมีเรา" พัฒนขึ้นจากการมีส่วนร่วมระหว่างตัวแทนเยาวชนในสถานศึกษาอายุระหว่าง 10-13 ปี จำนวน 108 คน จาก 4 สถานศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ร่วมกับเครือข่ายผู้ปกครองและคณะทำงานโครงการฯ ซึ่งเป็นตัวแทนจากคณาจารย์จาก 10 สถานศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ในการพัฒนาโปรแกรมฯ ที่ตรงกับความต้องการของทุกฝ่ายมากที่สุด ต่อจากนั้น อาสาสมัครแกนนำวิทยากรเยาวชนจำนวน 35 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและอุดมศึกษา ได้รับการเสริมสร้างศักยภาพและขับเคลื่อนพลังอำนาจ ในการทำงานเพื่อนำโปรแกรมการให้ความรู้เรื่องสุขภาพทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์ดังกล่าว ไปใช้นำร่องสำหรับการพัฒนาศักยภาพให้แก่แกนนำนักเรียนรุ่นเยาว์อายุระหว่าง 10-13 ปี จำนวน 111 คนที่ได้รับการคัดเลือกมาจาก 10 สถานศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ผ่านการเข้าค่ายพัฒนาศักยภาพจำนวน 2 ครั้ง ต่อจากนั้น กลุ่มแกนนำนักเรียนรุ่นเยาว์ได้สร้างสรรค์และดำเนินกิจกรรมขยายผล เพื่อเผยแพร่ความรู้และทักษะในประเด็นเกี่ยวกับเพศศึกษา สุขภาพทางเพศ และอนามัยการเจริญพันธุ์ และประเด็นอื่นๆที่เกี่ยวข้องแก่กลุ่มเพื่อนในโรงเรียนและชุมชนของตน

หลังจากนั้น ตัวแทนกลุ่มแกนนำนักเรียนรุ่นเยาว์ กลุ่มแกนนำผู้ปกครอง คณะกรรมการทำงานโครงการฯ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาจาก 10 สถานศึกษา สื่อมวลชน และผู้เชี่ยวชาญในด้านการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนจากทั้งจากองค์กรรัฐบาลและเอกชน ได้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการผลักดันให้มีการนำโปรแกรมฯ ไปบูรณาการและผนวกใช้ในหลักสูตรการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้เกิดเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

การรณรงค์ในประเด็นเกี่ยวกับเพศศึกษา สุขภาพทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์ โดยการมีส่วนร่วมระหว่างเยาวชนและผู้ใหญ่ถือเป็นกลยุทธ์สำคัญที่สามารถเสริมสร้างศักยภาพในตัวเยาวชนให้เป็นผู้มีความสามารถปลูกฝังความรับผิดชอบในระดับสูง ในการเป็นผู้มีบทบาทสำคัญเพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลง

ในเชิงสร้างสรรค์ในการเผยแพร่ความรู้และทักษะ เพื่อป้องกันเอชไอวี/เอดส์ในกลุ่มเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการทำงานแบบมีส่วนร่วมระหว่างเยาวชนและผู้ใหญ่สามารถกระตุ้นให้เกิดการขับเคลื่อนการทำงานของผู้ปกครองและคณาจารย์ในสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการคิดริเริ่ม และทำงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาในเชิงบวกผ่านการรณรงค์ และเผยแพร่ความรู้ ทักษะ และทักษะที่ถูกต้องในประเด็นความรู้เรื่องเพศศึกษา สุขภาพทางเพศ และอนามัยการเจริญพันธุ์ในการป้องกันเอชไอวี/เอดส์ และสิทธิทางเพศต่างๆที่มีความจำเป็นแก่วัยรุ่น และเยาวชนในครอบครัว สถานศึกษาและชุมชนของตน

จากผลการศึกษา พบว่าการสร้างและพัฒนาศักยภาพแกนนำเยาวชนโดยใช้กลยุทธ์การมีส่วนร่วมระหว่างเยาวชนและผู้ใหญ่สามารถส่งเสริมแกนนำเยาวชนให้เป็นผู้ดำเนินการขับเคลื่อนสู่การเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกหากผู้ใหญ่เอื้อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม และการเมือง ที่หนุนเสริมให้เยาวชนเข้ามามีบทบาทสำคัญในทุกกระบวนการทำงาน ขณะเดียวกัน การมีส่วนร่วมของคณาจารย์จากองค์กรภาคีได้ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ การประยุกต์แนวคิดและกลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพที่ได้รับไปใช้ในสถาบันของตนอย่างเป็นรูปธรรม